

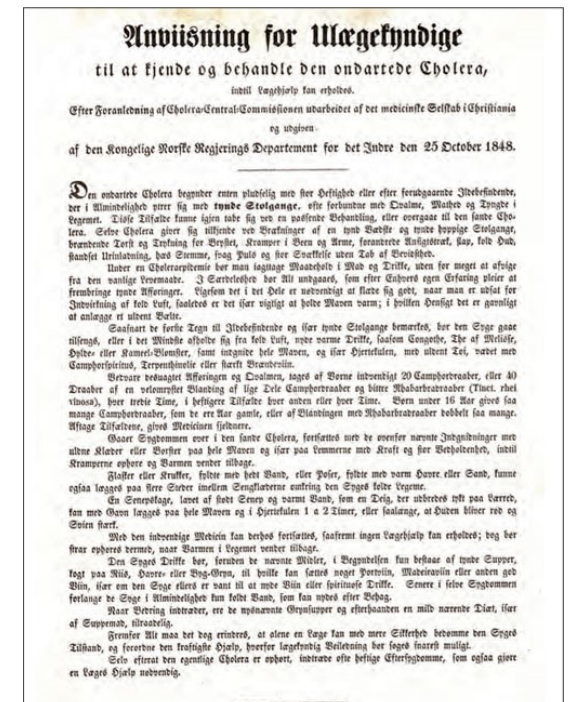
Forslag til endringer i folkehelseloven

Arne-Marius Fosse og Ole Trygve Stigen

12.12.2024

Før folkehelseeloven

- Sundhedsloven av 1860
- Kommunehelsetjenesteloven 1984, særlig §1-4 og kap 4a mm
- Lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet (2010-2012)

Folkehelseloven i 2012?

- Helse i alt vi gjør som prinsipp (kommunen skal bruke alle sine virkemidler).
- Planforankret systematisk folkehelsearbeid (oversikt, plan, tiltak, evaluering)
- Statens og statlige helsemyndigheters ansvar tydeliggjort
- Utjevning av sosiale helseforskjeller løftet tydelig fram som formål
- Kap 3 (miljørettet helsevern) ble flyttet «på rot»

Hva er nytt nå?

- Klargjøre og samle roller og ansvar for kommuner, fylkeskommuner og staten, og styrke sammenhengen mellom nivåene
- Beredskapsbestemmelsene tydeliggjøres, herunder krav til kompenserende tiltak
- Miljørettet helsevern i folkehelsearbeidet og krav til virksomheter
- Kunnskapsbasert folkehelsearbeid (evaluering, innovasjon og forskning)
- Forsterket samarbeid mellom det offentlige og frivillige

Kommunens systematiske arbeid

- Oversikten skal identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, og legge **grunnlag til å vurdere planbehov og tiltak**
- Oversikten etter § 5 annet ledd skal, **sammen med avklaring av planbehov og tiltak**, inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi.
- Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål, strategier **og tiltak** for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten etter § 5.
- §4, 4. ledd: Kommunen skal medvirke til og tilrettelegge for forskning og annen kunnskapsutvikling om lokale folkehelseiltak.

§7 Tiltak

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, jf. § 5. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til:

- a) bakenforliggende påvirkningsfaktorer som oppvekst- og levekårsforhold, som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, samt fysiske og sosiale miljøer,
- b) livsstilsfaktorer som fysisk aktivitet, kostholdernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk.
- c) fremming av psykisk helse og forebygging av psykiske plager og lidelser, ensomhet, vold og overgrep,
- d) andre helsetrusler som skader og ulykker, og smittsomme sykdommer.

Fylkeskommunens ansvar

- I hovedsak videreføring av ansvar
- §20, 4. ledd: Fylkeskommunen skal bidra til forskning og innovasjon i folkehelsearbeidet i kommunene, gjennom samarbeid med kommuner, stat, herunder statsforvalter, forsknings- og utviklingsinstitusjoner, helseforetak, næringsliv og frivillig sektor.

Statens ansvar (1)

- Nytt eksplisitt krav om at *Staten skal fremme befolkningens helse, livskvalitet, gode sosiale og miljømessige forhold, bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen.*
- Innføring av nasjonalt «folkehelsehjul»

Statens ansvar (2)

- Helse- og omsorgsdepartementets ansvar
 - Fagrolle, myndighetsrolle og iverksetterrolle
 - Enklere tilgang til indirekte identifiserbare data for å lage statistikk/folkehelseprofiler mm
 - Hjemmel til stansing og konsekvensutredning
- Folkehelseinstituttets ansvar
 - Legge til rette for regelmessige fylkesvise folkehelseundersøkelser
 - Utarbeide og presentere statistikk
- Sykehusene
 - Bidra med kunnskap til oversikter

Frivillige organisasjoner

- §4: Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.
- Nytt ledd i §20: Fylkeskommunen skal bidra til forskning og innovasjon i folkehelsearbeidet i kommunene, gjennom samarbeid med kommuner, stat, herunder statsforvalter, forsknings- og utviklingsinstitusjoner, helseforetak, næringsliv og frivillig sektor.
- Nytt ledd i §22: Statlige helsemyndigheter skal legge til rette for samarbeid og dialog med frivillig sektor på en systematisk måte.

Vi ønsker høringssvar!

- [Høring - forslag til endringer i Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)
- Frist 18. januar 2025

Helse- og omsorgsdepartementet

Høringsnotat

18.10.2024

Endringer i lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid

Høringsfrist: 18.01.2025

Side 1 av 73

